

OBNOVA DUBROVAČKOG
DOMINIKANSKOG
SAMOSTANA I CRKVE
U 19. STOLJEĆU:
STARA KNJIŽNICA I
CRKVENI OLTARI

RENEWAL OF THE
DOMINICAN MONASTERY
AND CHURCH IN
DUBROVNIK IN THE 19TH
CENTURY: OLD LIBRARY
AND CHURCH ALTARS

Vinicije B. Lupis

Institut društvenih znanosti Ivo Pilar / Institute of social
sciences Ivo Pilar
Područni centar Dubrovnik / Regional center Dubrovnik
Od Kaštela 11
HR - 20000 Dubrovnik
vinicije.lupis@pilar.hr

UDK / UDC:
26.591(497.5Dubrovnik)"18"
726.025.4(497.5Dubrovnik)"18"
Izvorni znanstveni rad / Original scientific paper
Primljeno / Received: 18. 11. 2015.

ABSTRACT

Autor u radu obrađuje dosad manje poznate podatke o obnovi dominikanske crkve i samostana u Dubrovniku tijekom 19. stoljeća, a posebnu je pažnju posvetio trima oltarima, i to prije svega oltaru koji se sada nalazi u crkvi sv. Nikole u Čilipima, a koji je pripadao obitelji Palmotić te oltaru sv. Vinka Fererskog 1883. prodanom na Muo, gdje se i sada nalazi. U djelu Serafina Marije Crijevića *Viginti supra centum Sanctorum, Beatorum, ac Venerabilim Fratrum Ordinis Praedicatorum Chronologico ordine digestae Imagines* na stranici 5 je prikaz bl. Manesa Guzmana, a u stvari se radi o nacrtu današnjeg oltara sv. Dominika u samostanskoj crkvi. Oltar sv. Dominika tako je jedini sačuvani oltar iz poslijepotresne obnove dominikanske crkve, a i zasad i jedini u Dubrovniku iz tog razdoblja sa sačuvanim izvornim crtežom po kojemu je izrađen, čime se obogaćuju dosadašnje spoznaje o dubrovačkoj baroknoj altaristici.

Ključne riječi: oltar, sv. Vinko Fererski, barok, Palmotić, dominikanci

ABSTRACT

In this work the author analyzes less known data about the renewal of the Dominican church and monastery in Dubrovnik during the 19th century, paying special attention to three altars, primarily the altar presently located in the church of St. Nicholas in Čilipi which once belonged to the Palmotić family, and altar of St. Vincent Ferrer sold to Muo in 1883 where it is still situated. In the work *Viginti supra centum Sanctorum, Beatorum, ac Venerabilim Fratrum Ordinis Praedicatorum Chronologico ordine digestae Imagines* by Serafin Marija Crijević, there is a depiction of Blessed Mannes Guzman on the page five, actually a sketch of the present-day altar of St. Dominic in the monastery church. The altar of St. Dominic is the only preserved altar from the Dominican church renewal after the earthquake. For now it is the only altar in Dubrovnik from this period, with preserved original sketch after which it was made, enriching in that way previous insights about the Baroque altars in Dubrovnik.

Key words: altar, St. Vincent Ferrer, Baroque, Palmotić, Dominicans

I.
UVOD

Sklop dubrovačkoga dominikanskog samostana i crkve stoljećima je sustavno građen i pregrađivan. Brojne prirodne i povijesne nedaće ostavile su traga na njegovu oblikovanju i kulturnoj baštini. Serafinu Razziju iz 16. stoljeća dugujemo detaljni opis dominikanskog sklopa i umjetnina koje su se tada u njemu čuvale, a sve donedavno ovaj opis bio je malo korišten.¹ Velika trešnja 1667. koja je pogodila i dominikanski samostan uvjetovala je poslijepotresnu obnovu i u tom vremenu kompleks samostana i crkve dobrim dijelom zadobiva barokni izgled.

2.
DEVASTACIJA SAMOSTANSKOG
SKLOPA I OBNOVA TIJEKOM
19. STOLJEĆA

Uz crkvu, najznačajniji dio samostanskog kompleksa je knjižnica, koja je izgrađena krajem 17. stoljeća. Ona je bila izduženog oblika, sa po sedam gotičkih prozora sa svake strane, a nalazila se sa zapadne strane na prvom katu. Tijekom francuske okupacije knjižnica je pretvorena u spavaonicu. Valja spomenuti da je 20. 4. 1715. uprava samostana platila 20 dubrovačkih dukata majstoru-staklaru Aleksandru za ostakljivanje.² Pod knjižnice bio je prekriven intarziranim drvom s motivima arabeski i s raznim natpisima. Konični strop bio je pozlaćen, a pregrade su bile prekrivene sa simetrično postavljenim rezbarenim policama, ukrižanim s majstorski izrađenim prozorima, ormarima i izloženim stalcima, a iznad njih su se nalazili oslici, portreti naručitelja i nekih poznatih

I.
INTRODUCTION

The complex of the Dominican monastery and church in Dubrovnik has been built and rebuilt systematically for years. Many natural and historical disasters left traces on its formation and cultural heritage. Serafin Razzi from the 16th century left us a detailed description of the Dominican complex and works of art preserved in it at the time, and this description has been rarely used until recently.¹ The Dominican monastery was renewed after the great earthquake in 1667. In that period the monastery and church complex assumed Baroque characteristics.

2.
DEVASTATION OF THE MONASTERY
COMPLEX AND RENEWAL IN THE 19TH
CENTURY

Apart from the church, the library was the most important part of the monastery complex, which was built at the end of the 17th century on the western side on the first floor. It was an elongated room, with seven Gothic windows on each side. During the French occupation it was turned into a dormitory. It is worth mentioning that on 20th of April 1715, the administration of the monastery paid 20 Ragusan ducats for glassworks to master glassworker Alexander.² The library floor was covered with wood decorated with arabesque motifs and various inscriptions in intarsia. Conical ceiling was gilt, and partitions were covered with symmetrically placed carved shelves, combined with windows, cabinets and stands exhibiting excellent craftsmanship. Above them were paintings, portraits of the commis-

1 S. RAZZI 2011: 163-168. Uglednom akademiku i crkvenom povjesničaru o.p. Stjepanu Krasiću dugujemo prijevod Razzijeva djela, kojim je obogatio kulturnu baštinu grada Dubrovnika i okolice, kao ujedno i sveukupnu hrvatsku kulturu. Ovo vrijedno djelo više puta je tiskano, a najvažniji je pretisak s početka 20. stoljeća koji je uredio Josip Jelčić (Giuseppe Gelcich); v. S. RAZZI 1903: 205-206. O likovnoj baštini dominikanskog samostana pisali su: K. PRIJATELJ 1951; LJ. KARAMAN 1953; G. GAMULIN 1955; G. GAMULIN 1956; G. GAMULIN 1957; A. MATANIĆ 1965: 199-200 (signatura vizitacije je sljedeća: Vatikanski tajni arhiv, Congregatio Concilii, Visitaciones Apostolicae, 21, (Ragusina 1573/74), str. 332v); S. KRASIĆ 1998; S. KRASIĆ 2002: 1-90; I. FISKOVIĆ 2011; R. TOMIĆ 2011; P. MARKOVIĆ 2011 (kat. G/14).

2 ADS, 21, *Knjiga samostanske blagajne (1706.-1805.)*, 33.

1 S. RAZZI 2011: 163-168. Renowned academician and church historian o.p. Stjepan Krasić translated Razzi's work, which enriched cultural heritage of the city of Dubrovnik and its surroundings, as well as the entire Croatian culture. This important work was printed several times, and the most important copy was edited by Josip Jelčić (Giuseppe Gelcich) at the beginning of the 20th century; S. RAZZI 1903: 205-206. On the artistic heritage of the Dominican monastery see: K. PRIJATELJ 1951; LJ. KARAMAN 1953; G. GAMULIN 1955; G. GAMULIN 1956; G. GAMULIN 1957; A. MATANIĆ 1965: 199-200 (visitation signature: Vatican Secret Archives, Congregatio Concilii, Visitaciones Apostolicae, 21, (Ragusina 1573/74), p. 332v); S. KRASIĆ 1998; S. KRASIĆ 2002: 1-90; I. FISKOVIĆ 2011; R. TOMIĆ 2011; P. MARKOVIĆ 2011 (cat. G/14).

2 ADS, 21, *Knjiga samostanske blagajne (1706-1805.)*, 33.

uglednika. U središtu elegantne prostorije nalazio se ovalni stol s mramornom pločom i naslonjačima. Dominikanska knjižnica bila je vrlo cijenjena u Dubrovniku, ne po broju knjiga (oko 5.000 svezaka knjiga i rukopisa), već po vrijednosti i rijetkosti istih.³ Ispred knjižnice nalazilo se sa zapadne strane prostrano predvorje sa sjedalnicama i klupama uokolo. Na unutrašnjem zidu koji vodi u knjižnicu nalazila se velika slika anđeoskog doktora sv. Tome Akvinskog.⁴

Dana 27. 6. 1806. francuske trupe u poslijepodnevnim su satima okupirale samostan, i to najveći dio dormitorija i ćelija, novicijat i knjižnicu, a redovnicima su ostavili samo pet soba. Tad je francuska soldateska uništila i otuđila najveći broj rukopisa pohranjenih pod ključem, na stalcima i u ormarima, a u isto vrijeme uništen je i interijer ove važne knjižnice, koji je potom bio pregrađen za vojničke potrebe. Sve redovničke ćelije na drugom katu su demolirane.⁵

Poslije francuske okupacije, kada su francuske trupe teško poharale dominikanski samostan, okružni građevni inženjer Lorenzo Vitelleschi vodio je 1814. i 1815. obnovu dijela samostana i crkve. U tom obnoviteljskom zahvatu bivši državni slikar Dubrovačke Republike Andrija Pignatelli s pomoćnicima je popravljao oslike na oltarima u dominikanskoj crkvi.⁶ Slikar Andrija Pignatelli

and some renowned distinguished persons. In the centre of this elegant room was an oval table with a marble slab and armchairs. The Dominican library was highly esteemed in Dubrovnik, not by the number of books and manuscripts, which exceeded 5000, but by their priceless and rarity.³ Spacious vestibule with chairs and benches was on the western side in front of the library. On the inner wall leading to the library was a large painting of the "Doctor Angelicus", Thomas Aquinas.⁴

In the afternoon hours on May 27, 1806, French troops occupied the monastery including the following parts: largest part of the dormitory, cell, novitiate and library, leaving only five rooms for the monks. At that time the French army destroyed or stole a large number of manuscripts locked on stands or in cases, destroying at the same time the interior of this important library which was then adapted to military needs. All monk cells on the second floor were demolished.⁵

In 1814 and 1815, after the French occupation when the French troops looted the Dominican monastery, the district construction engineer Lorenzo Vitelleschi led the renewal of a part of the monastery and church. In this renewal former state artist of the Ragusan Republic, Andrija Pignatelli, with his apprentices repaired the paintings on the altars of the Dominican church.⁶ Painter Andrija Pignatelli had

3 A. ĐURĐEVIĆ 1864: 15.

4 A. ĐURĐEVIĆ 1864: 14.

5 A. ĐURĐEVIĆ 1864: 17-18.

6 V. B. LUPIS 2006; DAD, OPD, god. 1819., pozicija V.10703., *Copia autentica dello Stato dimostrativo le spese per i ristauri della Chiesa e d'un lato del Convento di S. Domenico di Ragusa conforme ai Registri del medesimo dai 6. Novembre 1814. fin ai 16. Febbraio 1816. IV.:*

"(...)

Dai 16. fin ai 26. aprile 1815.

Per un'altra partita di 120. Barili di calcina, e 103. di sabbione consumati nella riparazione del pavimento della Chiesa totalmente scavato, nella costruzione delle gradelle degli Altari, e nell'incalciare i gradini rovinati 207: 17.

Dai 18. fin ai 30 Aprile 1815.

Per i ferramenti impiegati nel tavolato dell'Altare, e nelle porte, e per i sostegni delle lampade, dati al Fabbro, ed al Vetraro per i vetro 211: 4.

Al Pittore Andrea Pignatelli per la pittura dell'altare maggiore a Colla ordinaria dati 211: 12.

Al Sig.r Devouls per una 2da partita di tavole Veneziane 203:

A Mestro Niccolo' Gnririch muratore per i lavori fatti nel ristauri, e riparazione de Dormitorj, costruzione d'una stanza, e riparazione de due Altari di S. Vincenzo, e S. Anna 684: (...)

Dai 30 Aprile fin ai 6 Maggio 1815.

Per trasporti di 3. Casse di Canne dell'Organo con varj pezzi d'intaglio, dell'Orchestra, Facciata, Mantici, e varj pezzi inservienti, e necessari pel medesimo Spesi 13: 38

3 A. ĐURĐEVIĆ 1864: 15.

4 A. ĐURĐEVIĆ 1864: 14.

5 A. ĐURĐEVIĆ 1864: 17-18.

6 V. B. LUPIS 2006; DAD, OPD, year 1819, position V.10703., *Copia autentica dello Stato dimostrativo le spese per i ristauri della Chiesa e d'un lato del Convento di S. Domenico di Ragusa conforme ai Registri del medesimo dai 6. Novembre 1814. fin ai 16. Febbraio 1816. IV.:*

"(...)

Dai 16. fin ai 26. aprile 1815.

Per un'altra partita di 120. Barili di calcina, e 103. di sabbione consumati nella riparazione del pavimento della Chiesa totalmente scavato, nella costruzione delle gradelle degli Altari, e nell'incalciare i gradini rovinati 207: 17.

Dai 18. fin ai 30 Aprile 1815.

Per i ferramenti impiegati nel tavolato dell'Altare, e nelle porte, e per i sostegni delle lampade, dati al Fabbro, ed al Vetraro per i vetro 211: 4.

Al Pittore Andrea Pignatelli per la pittura dell'altare maggiore a Colla ordinaria dati 211: 12.

Al Sig.r Devouls per una 2da partita di tavole Veneziane 203:

A Mestro Niccolo' Gnririch muratore per i lavori fatti nel ristauri, e riparazione de Dormitorj, costruzione d'una stanza, e riparazione de due Altari di S. Vincenzo, e S. Anna 684: (...)

Dai 30 Aprile fin ai 6 Maggio 1815.

Per trasporti di 3. Casse di Canne dell'Organo con varj pezzi d'intaglio, dell'Orchestra, Facciata, Mantici, e varj pezzi inservienti, e necessari pel medesimo Spesi 13: 38

imao je sina Luku (16. 9. 1768., Dubrovnik – ?), a koji je imao sina nazvanoga djedovim imenom Andrija (21. 3. 1795. – ?). Umjetnikov sin Luka radio je za dominikance na Braču, gdje je 1802. naslikao Gospu od Ružarija s likovima sv. Dominika i sv. Gajetana s petnaest otajstava krunice, a koji se nalazi na atici oltara Gospe od Ružarija u bolskoj dominikanskoj crkvi.⁷

Tada je vršen i popravak dormitorija samostana; nažalost, popravak dijela okupiranog od austrijskih vojnih snaga, pod nadležnošću austrijskoga generala Teodora Milutinovića spadao je pod poseban vojni inženjerski ured, čiji nikakvi arhivski tragovi nisu sačuvani. Prostor stare knjižnice u zapadnom krilu, smješten na isti način kao i u franjevačkom samostanu, bio je posve devastiran za francuske okupacije i služio je za vojne potrebe, a istu situaciju naslijedila je i austrijska vojska. Uslijed starog prijateljstva dominikanskog priora Maslaća i austrijskog časnika Bernarda Kaboge, koji se zauzeo za njih u Beču, vojne su snage 1837. ispraznile najveći dio samostana i preselile se u novu vojarnu u Revelinu, s tim da je vojska boravila na drugom katu sve do 1856. godine.⁸

Tijekom francuske okupacije, a i za boravka austrijske vojske drugi samostanski kat bio je devastiran i pretvoren u tri velike prostorije – vojničke spavaonice. Po odlasku vojske dominikanci iznajmljuju Općini zapadni i sjeverni dio drugog kata za potrebe osnovne škole na sedmogodišnje razdoblje, a taj ugovor produžavaju sve do 1862. godine. Tada o svom trošku dominikanci dvije velike prostorije pregrađuju u sedam prostranih uč-

a son Luka (September 16, 1768, Dubrovnik - ?), who had a son named Andrija after his grandfather (March 21, 1795 - ?). In 1802 the artist's son Luka worked for the Dominicans on the island of Brač, where he painted Our Lady of the Rosary with St. Dominic and St. Cajetan and fifteen mysteries of the rosary, on the attic of the altar of Our Lady of the Rosary in the Dominican church in Bol.⁷

In the same period monastery dormitory was repaired. Unfortunately, repair of the part occupied by the Austrian military forces under the Austrian general Teodor Milutinović was entrusted to a special military engineering office whose archival records were not preserved. The area of the old library in the western wing, located in the same way as in the Franciscan monastery, was completely devastated during the French occupation, being used for military purposes, and the situation did not change with the arrival of the Austrian army. Owing to the long-standing friendship between the Dominican prior Maslać and Austrian officer Bernard Kaboga, who used his influence in Vienna, military forces emptied the largest part of the monastery in 1837 moving to the new military barracks in Revelin, although, the army still stayed on the second floor until 1856.⁸

During the French occupation, and later during the stay of the Austrian army, the second monastery floor was devastated and transformed into three large rooms – military dormitories. After the army left, the Dominicans rented for seven years the western and northern part of the second floor to the Municipality, which used it for the elementary school. This contract was extended until 1862 when the Dominicans divided two large rooms into seven

Pel trasporto di 70. tavole, e d'alcuni travi impiegate per le costruzioni del piano per l'Organo, come pure d'un terco grasso di legna neccesario pel sostegno delle Campane presso a Gravosa, e non pagato 6: 38. (...)

A due Falegname, due Muratori, ed 2. Manuale, compresa la calcina, il sabbionne, per due giornate impiegate nel parziale ristauo del Coro 26: 32

(...)

Dai 18. fin ai 22. Giugno 1815.

Al Sig.r Gregorio Vicevich Organaro per rimettere al suo luogo, e ricomporre le canne, compresa la roba necessaria, di un era mancante la machina, e le giornate impiegate 189: 26

Al Sig.r Maestro di cappella Tommaso Resti accordatore dell'Organo dati 47. 10

Al Pittore Pignatetelli per varj lavori di pittura intorno agli altari 11. 20

A 2 Serventi per lavori straordinarj 16: 26 (...)"

7 I. PRIJATELJ PAVIČIĆ – L. ČORALIĆ 2004.

8 A. ĐURĐEVIĆ 1864: 25, 30.

Pel trasporto di 70. tavole, e d'alcuni travi impiegate per le costruzioni del piano per l'Organo, come pure d'un terco grasso di legna neccesario pel sostegno delle Campane presso a Gravosa, e non pagato 6: 38. (...)

A due Falegname, due Muratori, ed 2. Manuale, compresa la calcina, il sabbionne, per due giornate impiegate nel parziale ristauo del Coro 26: 32

(...)

Dai 18. fin ai 22. Giugno 1815.

Al Sig.r Gregorio Vicevich Organaro per rimettere al suo luogo, e ricomporre le canne, compresa la roba necessaria, di un era mancante la machina, e le giornate impiegate 189: 26

Al Sig.r Maestro di cappella Tommaso Resti accordatore dell'Organo dati 47. 10

Al Pittore Pignatetelli per varj lavori di pittura intorno agli altari 11. 20

A 2 Serventi per lavori straordinarj 16: 26 (...)"

7 I. PRIJATELJ PAVIČIĆ – L. ČORALIĆ 2004.

8 A. ĐURĐEVIĆ 1864: 25, 30.

onica.⁹ Budući da su Austrijanci zatvorili južne lukove na katu kako bi dobili još soba, dominikanci su tu, po odlasku vojske, privremeno smjestili novicijata, a 1859. tu je bila uređena nova knjižnica. Knjižnica nije vraćena na svoje staro mjesto jer je samostan već iznajmio zapadno krilo za učionice osnovne škole. Tijekom mjeseca kolovoza 1877. sjeverno i zapadno krilo drugog kata samostanskog krila bilo je nanovo ožbukano.¹⁰ Od tada pa tijekom prošlog 20. stoljeća drugi je kat u više navrata pregrađivan i žbukan, izgubivši umnogome od svoje izvornosti.

Galski vandalizam, kako samostanski kroničar naziva devastaciju francuske okupacijske vojske, uništio je mnoga umjetnička djela u dominikanskoj crkvi i samostanu. Francuska vojska pokušala je uništiti čak i veliko raspelo Paola Veneziana, a tada je zabilježena pobožna predaja o čudu sv. Križa.¹¹ Istovremeno je crkva u sklopu dominikanskog samostana sv. Sebastijana (zvana crkva sv. Barbare poslije 1667. godine) sa samostanskom crkvom pretvorena u zatvor i konjušnicu.¹² Crkva Gospe od Rozarija s bratovštinskom kućom bila je pretvorena u magazine.¹³ Situacija nije bila ništa bolja ni kada su došle austrijske trupe u mjesecu siječnju 1814. godine jer su po dolasku u dominikanski samostan uništile prelijepu kamenu ogradu na balkonu prvog kata i lukove na drugom katu.¹⁴

spacious classrooms at their expense.⁹ Since the Austrians closed the southern arches on the upper floor in order to obtain more rooms, the Dominicans used this space for the novitiate, although only temporary, as the new library was organized in this area in 1859. The library did not remain in its old place because the monastery had already rented the western wing for the elementary school classrooms. During August of 1877, northern and western wings of the second floor of the monastery wing were replastered.¹⁰ Since then and during the 20th century, the second floor was reconstructed and plastered more than once losing much of its originality in the process.

Gallic vandalism, as the monastery chronicler called the devastation by the French occupation army, destroyed many works of art in the Dominican church and monastery. The French army even tried to destroy a great crucifix by Paolo Veneziano, and at that time the pious tradition about the miracle of the Holy Cross was recorded.¹¹ Concurrently, the church in the complex of the Dominican monastery of St. Sebastian (St. Barbara after 1667) along with the monastery church were turned into a jail and a stable.¹² Church of Our Lady of the Rosary with the confraternity house was turned into magazines.¹³ The situation did not improve when the Austrian troops arrived in January of 1814 as they destroyed a beautiful stone rail on the first floor balcony and the arches on the second floor.¹⁴

9 A. ĐURĐEVIĆ 1864: 28.

10 A. ĐURĐEVIĆ 1864: 119.

11 ADS, R., 36-IV-17, 17. Radilo se o epizodi iz vremena boravka francuske okupacijske vojske u samostanu i tijekom devastacije samostanske crkve. Jedan francuski vojnik zapucao je u pravcu raspela kako bi ga oštetio, ali je puška eksplodirala i usmrtila bogohulnika. Od straha da se takvo što ne bi ponovilo, francuski vojnici prestali su s pokušajima uništavanja raspela Paola Veneziana. Pobožna predaja o čudu sv. Križa ostala je zabilježena u samostanskoj kronici.

12 V. B. LUPIS 2002: 35.

13 V. B. LUPIS 2009; M. A. PAVONE 2015: 69-70. Kvalitetni mramorni oltar iz ove crkve bio je dijeljen i seljen više puta tijekom 19. i 20. stoljeća. Oltarna menza i supadanej oltara su od crno-bijelog mramora. Ova menza izvorno je pripadala oltaru iz crkve Gospe od Rozarija, čiji je retabl služio kao okvir za Tizianov poliptih u prezbitariju dubrovačke prvostolnice. Potom je retabl vraćen dominikancima. Oltarna se menza ovoga mramornog oltara nalazi u dubrovačkoj prvostolnici i na njoj je mramorni retabl s oltarnom palom Navještenja Gospina koja je pripisana dubrovačkom slikaru Benediktu Stayu (1650. – 1687.), a najvjerojatnije potječe iz ukinutoga benediktinskog samostana sv. Marije od Kaštela.

14 ADS, R., 36-IV-17, 23.

9 A. ĐURĐEVIĆ 1864: 28.

10 A. ĐURĐEVIĆ 1864: 119.

11 ADS, R., 36-IV-17, 17. It was an episode from the period of French occupation of the monastery and during the devastation of the monastery church, when a French soldier shot towards the crucifix in order to damage it but the gun exploded and killed the blasphemer. After this incident French soldiers stopped trying to destroy crucifix made by Paolo Veneziano. Pious tradition about the miracle of the Holy Cross was recorded in the monastery chronicle.

12 V. B. LUPIS 2002: 35.

13 V. B. LUPIS 2009; M. A. PAVONE 2015: 69-70. Quality marble altar from this church was moved several times during the 19th and 20th centuries. Altar mensa and suppedaneum of the altar were made of black and white marble. This mensa originally belonged to the altar from the church of Our Lady of Rosary whose retable was used as a frame for Tizian's polyptych in the presbiterium of the Dubrovnik cathedral. Afterwards the retable was returned to the Dominicans. Altar mensa of this marble altar is located in the Dubrovnik cathedral. The mensa has a marble retable and altarpiece of the Annunciation of the Blessed Virgin Mary ascribed to the painter Benedikt Stay (1650 – 1687) from Dubrovnik. This altarpiece probably originates from the abolished Benedictine monastery of St. Mary of the Castle (Sv. Marija od Kaštela).

14 ADS, R., 36-IV-17, 23.

Ipak su austrijske vlasti vratile samostansku crkvu dominikancima, ali ne i crkvu sv. Sebastijana, koju su pretvorili u ludnicu, poput crkve Gospe od Rozarija koja je bila predana c. k. liječniku. Crkva je bila posve uništena, brojne nadgrobne ploče isprevertane, kao i njezino popločanje.

Poslije prvog popravka crkve, koji je izveo okružni građevni inženjer Lorenzo Vitelleschi 1814., glavni oltar je 9. travnja 1815. posvetio trebinjsko-mrkanjski biskup Nikola Ferić. Godine 1855. crkva je bila iznova obijeljena, a tada su bili izvršeni popravci žbuke i popločanja.¹⁵ Isto tako, 1857. bilo je obnovljeno stubište bočnih vrata.¹⁶ Na prvom katu samostana bile su uređene nova kapela i nova knjižnica u zazidanim lukovima arkature. Godine 1861. bio je oštećen zvonik, kao i jedno stoljeće ranije, točnije 4. 6. 1761. U udaru groma bile su oštećene i orgulje, koje su popravljene, isto tako i kupola zvonika koja je dobila barokni lukovičasti oblik, a u ovom zahvatu postavljen je i novi kameni križ.¹⁷ Klaustar je novo popločan 1863., a 1864. popravljeno je ostakljenje prozorske rozete, gdje se izvorno nalazilo ostakljenje tipa "bivolje oko".¹⁸

Okružni građevni inženjer Frano Boriani 30. siječnja 1846. izradio je na četiri lista nacrt za prilagodbu samostana za c. k. Gimnaziju (*Progetto pel collocamento del c. r Ginnasio nel Convento dei Rrdi Padri Domenicani*). Na nacrtu prvog kata knjižnica se još nalazi u dijelu izvorne knjižnice prije francuske devastacije. Ovaj snimak iznimno je dragocjen za poznavanje promjena samostanske unutrašnjosti jer se provincijalni arhiv tada nalazio na mjestu sadašnje knjižnice, dakle lođa na prvom katu već je bila zazidana.¹⁹

U prvotnom uređenju crkve (misli se na stanje prije francuske devastacije) uz glavna crkvena vrata, na mjestu sadašnjih, nalazili su se oltari sv. Duha i Imena Isusova. Oltar sv. Duha podigla je obitelj Ohmučević-Skočibuha i njihovi nasljednici Facende. Oltar Imena Isusova podigla je plemićka

The Austrian authorities finally gave the monastery church back to the Dominicans, but not the church of St. Sebastian which was used as a mental institution, similar to the Church of the Rosary which was given to the Imperial and Royal physician. The church was completely destroyed, numerous tombstones were disturbed and the paving disarranged.

After the first repair of the church, performed by the district construction engineer Lorenzo Vitelleschi in 1814, the main altar was consecrated on April 9, 1815 by the bishop of Trebinje and Mrkanj, Nikola Ferić. In 1855 the church was whitewashed, and certain repairs of plastering and paving were also performed.¹⁵ Staircase of the lateral doors was renewed in 1857.¹⁶ On the first floor of the monastery a new chapel was arranged as well as a new library in the walled arches of the arcature. In 1861 the bell tower was damaged by lightning, as was the case a century earlier, more precisely on June 4, 1761. At the same time the organ was damaged, which was later repaired as well as the bell tower dome which attained a Baroque bulbous appearance and a new stone cross.¹⁷ The cloister was repaved in 1863, and in 1864 glass inlay of the window rosette, where originally the "bull's eye" glass inlay stood,¹⁸ was repaired.

District construction engineer Frano Boriani made a four-page draft of the adaptation of the monastery for the Imperial and Royal Gymnasium on January 30, 1846 (*Progetto pel collocamento del c. r Ginnasio nel Convento dei Rrdi Padri Domenicani*). On the drawing of the first floor, the library is still a part of the original library, the one before the French devastation. This document is exceptionally important for understanding the changes in the monastery interior as the provincial archives were at the place of present-day library, meaning that loggia on the first floor had already been walled up.¹⁹

In the original church decoration (referring to the condition before the French devastation) the altars of the Holy Ghost and Holy Name of Jesus were next to the main church door. Altar of the Holy Ghost was set up by the family Ohmučević-Skočibuha with their successors the Facendas. Altar of the Holy Name of Jesus was erected by the noble family Sorkočević. On the right side from the entrance were the altars of St. Vincent Ferrer, St. Rose of Lima, St. Joseph fiancé

15 ADS, R., 36-IV-17, 36-37.

16 ADS, R., 36-IV-17, 39.

17 ADS, R., 36-IV-17, 43-44.

18 Radi se o prozorskim otvorima sastavljenim od staklenih diskova od puhanog stakla i uloženih u olovne okvire.

19 ADB, Ser. II, pod ser. II, kut. 59.

15 ADS, R., 36-IV-17, 36-37.

16 ADS, R., 36-IV-17, 39.

17 ADS, R., 36-IV-17, 43-44.

18 It had glass disks made of blown glass inserted into lead frames.

19 ADB, Ser. II, pod ser. II, kut. 59.

obitelj Sorkočević. S desne strane od ulaza nalazili su se oltari sv. Vinka Fererskog, sv. Ruže Limske, sv. Josipa zaručnika Bl. Dj. Marije, sv. Tome Akvinskog, sv. Ane, sv. Marije Magdalene²⁰ i sv. Nikole. Oltar sv. Marije Magdalene podigla je plemićka obitelj Pucić,²¹ a oltar sv. Nikole plemićka obitelj Lukarević. Glavni oltar u crkvi bio je izvorno posvećen sv. Sakramentu. Iznad oltara bio je jedan kat, nazvan mali kor, od kojeg stubište vodi do kora s parom orgulja. Na sjevernom zidu nalazi se drugi niz oltara: sv. Petra Mučenika, sv. Križa, sv. Andrije apostola, sv. Antuna opata, sv. Pija V., sv. Dominika, sv. Vlaha i sv. Pavla apostola. Oltar sv. Antuna opata podigla je obitelj Giuliani,²² a oltar sv. Pavla apostola obitelj Gundulić. Sve u svemu, u crkvi se tada nalazilo osamnaest oltara.²³

3.

O OLTARIMA U SAMOSTANSKOJ
CRKVI

Dominikanska crkva mnogo puta je mijenjala raspored i broj oltara, a pred uređenje dominikanske crkve 1883. godine uz ulazna vrata s lijeve strane nalazio se oltar Imena Isusova, a potom uz sjeverni zid tri niše u kojima su se nalazili oltari sv. Petra Mučenika, sv. Križa i sv. Andrije apostola. Uz njih se nalazio oltar sv. Antuna opata na koji je tada postavljeno raspelo i preimenovan je u oltar sv. Križa. Do njega su se nalazili propovjedaonica i oltar sv. Pija V., a potom su slijedili oltari sv. Tome Akvinskog, sv. Dominika i sv. Vlaha i sv. Pavla.

Oltar sv. Nikole u Čilipima

Poput brojnih građana i pripadnika vlastele, u dominikanskoj crkvi i samostanu stoljećima su se pokapali i pripadnici roda Palmotića, a o tome svjedoče i oporuke u Državnom arhivu u Dubrovniku. U dvorani kapitula dominikanskog sa-

of the Blessed Virgin Mary, St. Thomas Aquinas, St. Anna, St. Mary Magdalene²⁰ and St. Nicholas. The altar of St. Mary Magdalene was commissioned by the noble family of Pucić,²¹ and the altar of St. Nicholas by the noble family of Lukarević. The main altar in the church was originally dedicated to the Blessed Sacrament. Above the altar was one floor, called little choir, from which the stairs lead to the choir with a pair of organs. On the northern wall was a second row of altars: of St. Peter the Martyr, Holy Cross, St. Andrew the Apostle, St. Anthony the Abbot, St. Pius V, St. Dominic, St. Blaise and St. Paul the Apostle. The altar of St. Anthony the Abbot was built by the Giuliani family,²² and the altar of St. Paul the Apostle by the Gundulić family. There were in total eighteen altars in the church at the time.²³

3.

ON THE ALTARS IN THE MONASTERY
CHURCH

The Dominican church has changed the distribution and number of altars repeatedly, and before the renovation of the Dominican church in 1883, altar of the Holy Name of Jesus was located left to the entrance door, while along the northern wall there were three niches with the following altars: St. Peter the Martyr, Holy Cross and St. Andrew the Apostle. Next to them was the altar of St. Anthony the Abbot, on which, at that time, a crucifix was added and it was renamed into the altar of the Holy Cross. Next to it was a pulpit and the altar of St. Pius V, and then the altars of St. Thomas Aquinas, St. Dominic, St. Blaise and St. Paul.

Altar of St. Nicholas in Čilipi

Members of the Palmotić family were buried in the Dominican church and monastery for centuries as well as many other citizens and members of aris-

20 S. SKURLA 1876: 107: "Su d'un altare di fianco, nella chiesa, si ammira la bella palla di Tiziano, rappresentante s. M. Maddalena, di proprietà della famiglia Pozza, che ultimamente la fe' restaurare dal signor Fabris di Venezia, e quell'accademia la classificò per opera della miglior età dell'immortale autore, ed apprezzò per valore di 60. 000 franchi."; G. GELCICH 1884: 107-109.

21 *Restauriranje Tizianove slike ...* 2008: 1-120.

22 ADS, 36-IV-18, 11. Iz ove obitelji potjecao je o. p. Karlo Giuliani (1692. – 11. 4. 1765.).

23 ADS, R., br. 36-IV-17., 8-9.

20 S. SKURLA 1876, 107: "Su d'un altare di fianco, nella chiesa, si ammira la bella palla di Tiziano, rappresentante s. M. Maddalena, di proprietà della famiglia Pozza, che ultimamente la fe' restaurare dal signor Fabris di Venezia, e quell'accademia la classificò per opera della miglior età dell'immortale autore, ed apprezzò per valore di 60. 000 franchi."; G. GELCICH 1884: 107-109.

21 *Restauriranje Tizianove slike ...* 2008: 1-120.

22 ADS, 36-IV-18, 11. O.p. Karlo Giuliani came from this family (1692 – 11 April 1765).

23 ADS, R., no. 36-IV-17, 8-9.

mostana u Dubrovniku nalazi se grob Junija Palmotića.²⁴ Povezanost Palmotića s dominikancima potječe iz činjenice koju donosi Daniele Farlati, a koji ju je preuzeo iz *Monumenta congregatione sancti Dominici de Ragusio*, prema kojem bi 1228. dominikancima bila ustupljena crkvice sv. Jakova unutar gradskih zidina. Iste im je godine Palmotić darovao crkvu Marijina Uznesenja te kuću i vrt na kojima je sagrađen današnji samostan, a taj prostor nalazio se u blizini crkvice sv. Jakova, ali izvana ondašnjih zidina.²⁵

Obitelj Jakete Palmotića imala je svoj oltar u dominikanskoj crkvi, a očito je kako je ovaj oltar stradao 1667. godine jer sam pjesnik Jaketa Palmotić u svojoj oporuci ostavlja novac da se podigne/popravi oltar u dominikanskoj crkvi i da se postavi oltarna pala Gospe od Karmena sa sv. Jakovom, sv. Ivanom, sv. Pavlom i sv. Jelenom.²⁶ Isto tako naređuje da se na ovom oltaru govore mise za pjesnikovu dušu, dušu njegove supruge Jelene i ostalih pokojnih od njega imenovanih.²⁷ Danas se ovaj renesansni oltar nalazi u prezbiteriju župne crkve sv. Nikole u Čilipima, o čemu svjedoči podatak iz samostanske kronike. Oltar je tijekom obnove crkve sv. Dominika 1883. prodan kako bi se namaknula sredstva za obnovu i njezino novo uređenje. Oltar iz dominikanske crkve najvjerojatnije je prvotno bio oltar sv. Pavla. Oltar je nastao u istoj radionici kao i oltar obitelji Pucić na kojoj se nalazila Tizianova oltarna pala. Na bazama stupova ovih oltara jedino se nalaze grbovi. Na bazi čilipskog oltara s lijeve strane nalaze se grbovi obitelji Brajković/Braichi/Brajki, kao i na fasadi kuće broj 5 u Palmotićevoj ulici. Drugi grb,

tracy which is confirmed by the testimonies in the State Archives in Dubrovnik. Grave of Junije Palmotić is located in the chapter room of the Dominican monastery in Dubrovnik.²⁴ Association of the Palmotić family with the Dominicans is attested by Daniele Farlati, who cites *Monumenta congregatione sancti Dominici de Ragusio*, stating that small church of St. James within the city walls was given to the Dominicans in 1228. In the same year Palmotić gave them the church of Assumption of Mary, house and garden, in which present-day monastery was built. This area was near the church of St. James, but outside the city walls at the time.²⁵

Family of the poet Jaketa Palmotić had an altar in the Dominican church, and evidently this altar was destroyed in 1667 because the poet in his will left money for erecting/repairing the altar in the Dominican church and for installing the altarpiece of Our Lady of Carmel with St. James, St. John, St. Paul and St. Helena.²⁶ He also ordered that holy masses should be held in this place for the poet's soul, for his wife Jelena and other deceased he specified.²⁷ Presently this Renaissance altar is located in the presbytery of the parish church of St. Nicholas in Čilipi which is attested by the monastery chronicle. The altar was sold in 1883, during the church renovation, to obtain means for its renewal and re-decoration. Most likely, the altar from the Dominican church was originally the altar of St. Paul. The altar was probably made in the same workshop and in the same period as the altar of the Pucić family on which Tizian's altarpiece once stood. Columns bases of these altars are decorated only by coats of arms. On the left side of the base of the altar from Čilipi are coats of arms of the family of Brajković (Braichi/Brajki) as well as on the facade of the house no. 5 in Palmotićeveva street. The other coat of arms, which at

24 S. KRASIĆ 2002: 77.

25 L. BERITIĆ 1955: 18.

26 H. MIHANOVIĆ-SALOPEK – V. B. LUPIS 2010: 204-208.

27 DAD, X.1, T.N., 70, 153°-154°: "(...) ordino e voglio che li detti miei beni vadino a i RR PP di S. Domenico i gli siano tenuti venderli tutti e del ritratto loro fabricar un 'Altare in chiesa loro et ili resto poner all'annue entrate dove meglio le paresse e di queste poi dotar l'Altare sudetto accioche in perpetuo si dichino tante messe piane per l'anima mia e della sig Elena e delli sudetti defonti da me nominati. La Pittura a del sudetto Altare sia la Madonna Santissima del Carmine, S. Giacomo, S. Giovanni, S. Paolo e S. Elena o se per sorte li nostri egr ... pretendessero di valersi nei beni di gl Padre mio per le puntature e latro, in tal caso voglio che il mio Herede faccia sententiar la carta dotale di mia madre e che in virtu di questa occupi Malfo et Osonik che tanto si ritrova appo di me dei beni paterni (...)"

24 S. KRASIĆ 2002: 77.

25 L. BERITIĆ 1955: 18.

26 H. MIHANOVIĆ-SALOPEK & V. B. LUPIS 2010: 204-208.

27 DAD, X.1, T.N., 70, 153°-154°: "(...) ordino e voglio che li detti miei beni vadino a i RR PP di S. Domenico i gli siano tenuti venderli tutti e del ritratto loro fabricar un 'Altare in chiesa loro et ili resto poner all'annue entrate dove meglio le paresse e di queste poi dotar l'Altare sudetto accioche in perpetuo si dichino tante messe piane per l'anima mia e della sig Elena e delli sudetti defonti da me nominati. La Pittura a del sudetto Altare sia la Madonna Santissima del Carmine, S. Giacomo, S. Giovanni, S. Paolo e S. Elena o se per sorte li nostri egr ... pretendessero di valersi nei beni di gl Padre mio per le puntature e latro, in tal caso voglio che il mio Herede faccia sententiar la carta dotale di mia madre e che in virtu di questa occupi Malfo et Osonik che tanto si ritrova appo di me dei beni paterni (...)"

koji na prvi pogled slični na grb pučanske obitelji Vodopić, ipak je nešto drugačiji²⁸ i možda se radi o specifičnom grbu Jaketine grane.²⁹ U gornjem polju grba nalaze se osmerokraka zvijezda i polumjesec, a u donjem polju odijeljenim kosom gredom nema ničega. Iznad grba vertikalno ispod vizira je isklesan mač stiliziran poput mača na grbu Palmotića i Crijevića. Mač ima i posebno obiteljsko značenje.

Možda najstarija potvrđena veza roda Palmotića s kulturnom baštinom je i vijest kako je hrvatsko-ugarski kralj Matijaš Korvin poslao mač dubrovačkom knezu, upravo po Dživu Palmotiću, a vjerojatno se tu radi o maču koji se čuva u zbirci oružja bečkoga Ratnog muzeja.³⁰ Smatramo kako se ovdje radi o varijanti grba Palmotića, a njegova kombinacija s grbom Brajkovića ima svoje logično objašnjenje. Svakako, oltar je nastao u dubrovačkoj klesarskoj radionici koja je djelovala krajem 16. i početkom 17. stoljeća i radi se o zaista važnoj kasnorenesansnoj umjetnini.

Postavlja se pitanje je li možda i danas sačuvana oltarna pala ovog oltara. Ostavljamo hipotetsku mogućnost da s ovog oltara potječe oltarna pala slikara Francesca di Marije, koja je mogla biti izmještena na drugi kameni oltar poslije 1883. i velikoga restauratorskog zahvata u dominikanskoj crkvi. Francesco di Maria (1623. – 1690.), napuljski slikar, u mladosti učenik Domenichina, koji je u Napulj donio odraze caraccijevskog i Rafaelova slikarstva, razvio je osobni stilski izraz barokiziranih Rafaelovih rješenja i bolonjskih akademiziranih odjeka, a sve je to vidljivo na brojnim oltarnim palama u napuljskim crkvama.

first sight resembles the one of the plebeian family of Vodopić, is somewhat different²⁸ and perhaps was a specific coat of arms of the Jaketa's branch.²⁹ In the upper field of the coat of arms is an octagonal star and a crescent moon, and the lower field, separated with a slanted beam, is empty. Above the coat of arms and vertically under the visor a stylized sword was carved, which is similar to the sword on the graves of Palmotić and Crijević families. The sword had a special meaning for the family.

Perhaps the oldest confirmed connection of the Palmotić family with the cultural heritage is the information that Croatian-Hungarian king Matthias Corvinus sent a sword to the Ragusan rector, exactly via Dživo Palmotić, and it was probably the sword kept in the weapons collection of the Museum of Military History in Vienna.³⁰ We believe this is a variant of the Palmotić's coat of arms, and its combination with Brajković's coat of arms has a logical explanation. The altar was definitely made in the stonemasonry workshop in Dubrovnik which was active at the end of the 16th and beginning of the 17th century and it is an important work of art from the Late Renaissance period.

The question is if the altarpiece from this altar has been preserved till present time. There is a hypothetical possibility that altarpiece by the painter Francesco di Maria originated from this altar and might have been moved to other stone altar after the great restoration intervention in the Dominican church in 1883. Francesco di Maria (1623 – 1690), painter from Naples, trained by Domenichino who brought to Naples reflections of Caracci's and Raphael's paintings, developed a peculiar stylistic expression of Baroque-like Raphael's solutions and academized reflections from Bologna, which is visible on many altarpieces in churches of Naples.

28 S. RUDIĆ 2006. U radu je priložena verzija grba roda Vodopića (str. 193), gdje se u donjem polju nalazi osmerokraka zvijezda, kao i tri zvijezde na kosoj gredi, za razliku od šesterokrakih zvijezda iz Martecchinijeva grbovnika iz 1892. koji se danas čuva u Državnom arhivu u Dubrovniku. Beogradski grbovnik likovno je znatno kvalitetniji, kao i stariji, a otuđen je tijekom 19. stoljeća, a pripadao je nesumnjivo Državnoj kancelariji.

29 U oporuci Anice Marina Brajkovića od 14. 1. 1646., pisanom na hrvatskom jeziku, ostavlja se Blaženoj Gospi od Rozarija u Dubrovniku i njezinoj Bratovštini sto dukata, ali kao zanimljivost valja napomenuti da se nigdje ne spominje oltar (DAD, T.N. X.1, sv. 64. (1645. – 1650.), 50°-51°).

30 I. BACH 1970; N. LONZA 2009: 69.

28 S. RUDIĆ 2006. In the work we find a version of the coat of arms of the Vodopić family (p. 193) where in the lower field is octagonal star as well as three stars on the slanted beam as opposed to hexagonal stars from Martecchini's armorial from 1892 which is presently kept in the State Archives in Dubrovnik. Belgrade armorial definitely exhibits higher quality in visual terms, and it is older, but it was stolen during the 19th century and it definitely belonged to the State Office.

29 In the will of Anica Brajković daughter of Marin from January 14 1646, written in Croatian, a hundred ducats were left to the Our Lady of Rosary in Dubrovnik and Confraternity, but we need to mention as a curiosity that the altar was not mentioned (DAD, T.N. X.1, fig. 64. (1645 – 1650), 50°-51°).

30 I. BACH 1970; N. LONZA 2009: 69.

Za Dubrovnik je naslikao oltarnu palu Gospe s Isusom, okruženu s anđelima i skupinom svetača: sv. Petrom, sv. Pavlom, sv. Pijom V., dominikanskom sveticom i možda sv. Elizabetom i propalim likom svetca koji je početkom 19. stoljeća klasicistički slikar Carmelo Reggio preslikao u lik sv. Tome Akvinskog po narudžbi dominikanskog samostana.

Isti slikar naslikao je za drugi oltar u dominikanskoj crkvi oltarnu palu sv. Ane sa svetcima: sv. Andrijom, sv. Margaritom, bl. Margaretom Savojskom, sv. Antoninom, sv. Rajmundom i sv. Hijacintom.³¹

Svakako, postoji mogućnost da je došlo do izmjene ikonografskog plana naručitelja uslijed postojanja navedenih likova svetača i da su dominikanci s pjesnikovom udovicom uglavili novi ikonografski program.

Glavni oltar bio je posvećen Gospi od Rozarija, a čija je oltarna pala prenesena iz nedaleke istoimene crkve. Drugi bočni oltar bio je posvećen sv. Nikoli. Potom su slijedili oltari sv. Marije Magdalene, sv. Vinka Fererskog i sv. Ane uz bočna vrata. Crkva je 1883. bila popločana mramorom i tada su postavljene mramorne balustrade ispred oltara sv. Pavla, sv. Nikole i glavnog oltara.

Oltar Imena Isusova koji se nalazio u dnu crkve prenesen je tijekom ovog preuređenja i postavljen na mjesto glavnog oltara, a ujedno je i pozlaćen.

Oltar sv. Vinka Fererskog

U ovom zahvatu oltar sv. Vinka Fererskog zamijenjen je novim mramornim oltarom nastalim vjerojatno u Bilinićevoj splitskoj radionici s kulturnim kipom Gospe od Rozarija nastalim u tirolskim radionicama. Stari oltar sv. Vinka Fererskoga, djelomično izrađen od mramora, a djelomice od kamena, prodan je novosagrađenoj župnoj crkvi Pomoćnice Kršćana u mjestu Muo u Boki kotorskoj. Kotorški biskup Marko Kalogjera za ovaj oltar Pomoćnice Kršćana u crkvi blaženoga Gracije iz Mua darovao je 1884. litografiju koja prikazuje Gospu s Isusom i bogati neostilski okvir naručen kod bečkog restauratora Hyna.³² Danas je na oltaru u Boki skraćena oltarna niša, a u njoj

For Dubrovnik he painted an altarpiece of Our Lady with Jesus, surrounded with angels and group of saints: St. Peter, St. Paul, St. Pius V, Dominican saint and perhaps St. Elizabeth and faded figure of a saint which was repainted into a depiction of St. Thomas Aquinas at the beginning of the 19th century by classicistic painter Carmelo Reggio on the commission of the Dominican monastery.

The same painter painted an altarpiece of St. Anna for another altar in the Dominican church and she was accompanied by the following saints: St. Andrew, St. Margaret, blessed Margaret of Savoy, St. Anthony, St. Raymond and St. Hyacinth.³¹

Definitely there is a possibility that there was a change in the iconographic plan of the commissioner due to the presence of the mentioned saints' figures and that the Dominicans arranged a new iconographic program with the poet's widow.

The main altar was dedicated to Our Lady of Rosary whose altarpiece was brought from the nearby church with the same name. The other lateral altar was dedicated to St. Nicholas. Then there were the altars of St. Mary Magdalene, St. Vincent Ferrer and St. Anna next to the lateral doors. The church was paved with marble in 1883 and at the same time the marble balustrades were installed in front of the altars of St. Peter, St. Nicholas and the main altar.

The altar of the Holy Name of Jesus, which stood at the bottom of the church, was gilt and relocated to the position of the main altar during this redecoration.

Altar of St. Vincent Ferrer

In this intervention the altar of St. Vincent Ferrer was replaced with a new marble altar made probably in the Bilinić's workshop in Split with a cult statue of Our Lady of Rosary made in the Tyrol workshops. The old altar of St. Vincent Ferrer, made of marble and stone, was sold to a newly built parish church of Mary Help of Christians in the village of Muo in Boka kotorska. Bishop of Kotor, Marko Kalogjera, donated a lithography depicting Our Lady with Jesus and rich neostylistic frame ordered from the Vienna restorator Hyn in 1884 for this altar of Mary Help of Christians in the church of Blessed Gratia from Muo.³² Presently, shortened altar niche

31 K. PRIJATELJ 1989: 80-84; R. TOMIĆ 2011a: 362-363 (kat. S/37).

32 V. B. LUPIS 2008: 106, 120-121; P. MEDAČ 2008: 15.

31 K. PRIJATELJ 1989: 80-84; R. TOMIĆ 2011a: 362-363 (cat. S/37).

32 V. B. LUPIS 2008: 106, 120-121; P. MEDAČ 2008: 15.

se umjesto kipa sv. Vinka Fererskog nalazi manja kulturna slika. Oltar sv. Vinka trebalo bi hipotetski povezati uz altara Girolama Picca iz Friulija, odnosno uz blizak mletački altaristički krug koji je bio aktivan tijekom pedesetih i šezdesetih godina na otoku Korčuli i poluotoku Pelješcu, gdje je i izradio mramorni oltar Gospe od Rozarija u istoimenom dominikanskom samostanu Dubrovačke dominikanske provincije.³³ Pelješki oltar skromnija je inačica oltara sv. Vinka Fererskog iz Dubrovnika, ali ga je moguće povezati s ostalim oltarima Piccova opusa.³⁴ Prije svega se tu trebamo osvrnuti na arhitektonske detalje zabata oltara iz crkve sv. Mihovila u Korčuli, gdje se nalazi istovjetan školjkasti završetak, kao i kamena plastika kapitela. Afrički i crveni mramor daju oltaru sv. Vinka dominantan ton. Pretpostavljamo kako su dubrovački dominikanci na osnovu rada na Pelješcu mogli pružiti altaristu Piccu ili nekom iz mletačkoga altarističkog kruga veću mogućnost glede materijalnih sredstava i dimenzija oltara. Svakako, ovaj oltar predstavlja obogaćenje dubrovačke barokne altaristike.

Oltar sv. Vinka Fererskog imao je poseban značaj u Dubrovniku jer je uz njega vezan jedan od najvažnijih samostanskih blagdana. Serafino Razzi u svojoj *Povijesti Dubrovnika* 1595. opisuje ovaj kip, kojemu je 1588. darovao križ – enkolpion, kao kip izložen posebnom štovanju.³⁵ Kip sv. Vinka je prepoznatljive ikonografije s lijevom rukom uzdignutom na blagoslov i s desnom u kojoj se nalazi otvorena knjiga s natpisom: “TIMET/ E DEVM/ QVIA/ VENIT/ HORA/ IVDITII/ EIVS”. Tijekom 15. stoljeća sv. Vinko postao je popularni protukužni svetac kojemu su se podizale crkve i oltari.³⁶ Od 1747. sačuvana je knjižica troškova jer je na osnovu isplata na prvom listu rukopisa razvidno da je tada i nabavljen stari barokni oltar

is on the altar in Boka in which smaller cult painting stands instead of the statue of St. Vincent Ferrer. Altar of St. Vincent should be hypothetically connected with the altar-master Girolamo Picco from Friuli, i.e. corresponding Venetian circle of altarmasters, which was active during the 50s and 60s on the island of Korčula and Pelješac peninsula, where he made the altar of Our Lady of Rosary in the Dominican monastery with the same name, belonging to the Dubrovnik Dominican province.³³ The altar from Pelješac is a more modest variant of the altar of St. Vincent Ferrer from Dubrovnik, but it can be associated with other Picco's altars.³⁴ Primarily, we need to pay attention to architectural details of the altar pediment from the church of St. Michael in Korčula where an identical shell-shaped ending is found, as well as similar execution of capitals. African and red marble give dominant tone to the altar of St. Vincent. We assume that the Dominicans from Dubrovnik could have offered better conditions regarding finances and altar dimensions to the altarmaster Picco on the basis of his work on Pelješac. In any case this altar is another important representative of the Baroque altars in Dubrovnik.

Altar of St. Vincent Ferrer was particularly important in Dubrovnik since one of the most important monastery festivities was associated with him. Serafino Razzi in his history of Dubrovnik from 1595 describes this statue to be a focus of special worship and the one to which he gave a cross – enkolpion in 1588.³⁵ Statue of St. Vincent has recognizable iconography with left hand raised for blessing and right hand holding an open book with words “TIMET/ E DEVM/ QVIA/ VENIT/ HORA/ IVDITII/ EIVS”. During the 15th century he became a popular saint protector against plague to whom churches and altars were dedicated.³⁶ Payments registered on the first sheet of the book of expenses from 1747 attest

33 V. B. LUPIS 2009a.

34 O odstupanjima figuralne plastike u Piccova opusu sudi rad D. TULIĆ 2010.

35 S. RAZZI 2011: 166.

36 M. J. ZUCKER 1992; V. B. LUPIS 2003: 124-125; V. B. LUPIS 2013: 77-82; S. KRASIĆ 2002: 41. Autor ovog članka u ovom radu ispravlja svoju raniju tvrdnju iz 2003. da se ovdje radi o sv. Dominiku. Ovaj kip nije obrađen u katalogu izložbe *Dominikanci u Hrvatskoj*, kao ni kip istog svetca nastao za dominikanski samostan sv. Nikole u Kotoru. Dubrovački kip nastao je 1483., a kotorski 1490. godine.

33 V. B. LUPIS 2009a.

34 Deviations of the figural sculpture in Picco's work are discussed in the work by D. TULIĆ 2010.

35 S. RAZZI 2011: 166.

36 M. J. ZUCKER 1992; V. B. LUPIS 2003: 124-125; V. B. LUPIS 2013: 77-82; S. KRASIĆ 2002: 41. The author of this article corrects his earlier thesis from 2003 that it was a figure of St. Dominic. This statue was not presented in the catalogue of the exhibition *Dominicans in Croatia* neither was the statue of the same saint made for the Dominican monastery of St. Nicholas in Kotor. The statue from Dubrovnik was made in 1483, and the one from Kotor in 1490.

sv. Vinka Fererskog.³⁷ Godine 1750. bila je postavljena viseća svjetiljka ispred oltara.³⁸ Godine 1753. bio je popravljen kip sv. Vinka,³⁹ a očito su se uokolo kipa nalazile slike jer je 1755. slikaru Giovanniju Beppu isplaćeno četiri dukata i 22 groša za popravak slika sv. Vinka Fererskog i za pozlatu njihovih okvira.⁴⁰ Oltar je dobio kožni predoltarnik 1761. koji je izradio majstor Nikola, kožar.⁴¹ Kapetan Antun Grego je 1762. za 22 mletačka dukata nabavio srebrne kanonske ploče za oltar u Mletcima.⁴² Majstoru Giovanniju Beppu plaćeno je za dva puta što je osvježio nišu i kip sv. Vinka, kao i za izradu nacrtu svetohraništa za ovaj oltar.⁴³ Svetohranište je bilo pozlačeno 1789., a palu portante popravljao je 1791. po o.p. Brunni.⁴⁴ Pala portante je poslije uklanjanja oltara očito stradala, a kip sv. Vinka sada se nalazi izložen u crkvenoj lađi na kamenom nosaču. Poslije prodaje mramornoga baroknog oltara kult sv. Vinka polaganu je gasnuo u Dubrovniku.

U velikom zahvatu uređenja dominikanske crkve sa sjevernom su zida prenesene tri Maravićeve niše u dno crkve, a na sjevernom zidu tada su postavljeni oltari sv. Marije Magdalene, sv. Križa i sv. Dominika. Oltari sv. Pavla i sv. Nikole, smješteni u kapelama uz glavni oltar, u biti su jedini zadržali sve vrijeme svoje izvorno mjesto od početka 16. stoljeća. U isto vremenu popravljene su orgulje, a oltarna pala koja je bila manjih dimenzija bila je proširena. Iznad ulaznih vrata kora postavljene su nove niše za Otajstva Krunice. Crkva je poslije ovoga temeljitog popravka bila otvorena 6. listopada 1883., kada je biskup Mato Vodopić posvetio glavni oltar i novi oltar sv. Vinka Fererskog.⁴⁵

to the fact that old Baroque altar of St. Vincent Ferrer was acquired in that period.³⁷ A hanging lamp was installed in front of the altar in 1750.³⁸ In 1753 the statue of St. Vincent was repaired,³⁹ and, evidently, it was surrounded by paintings, as four ducats and 22 groschen were paid to the painter Giovanni Bepo for the repair of St. Vincent Ferrer's paintings and for gilding of their frames.⁴⁰ The altar was enriched with leather antependium in 1761, made by master Nicholas, the leather-worker.⁴¹ Captain Antun Grego attained in Venice silver canon plaques for the altar and paid for them 22 Venetian ducats.⁴² Master Giovanni Bepo refreshed the niche and statue of St. Vincent on two occasions and he also made sketches of the tabernacle for this altar and was paid accordingly.⁴³ Tabernacle was gilt in 1789, and *pala portante* was repaired in 1791 by o.p. Brunni.⁴⁴ *Pala portante* was evidently damaged after the altar was removed, and the statue of St. Vincent is presently exhibited in the church nave on a stone base. The cult of St. Vincent gradually faded in Dubrovnik after the Baroque marble altar was sold.

In the great intervention of decorating the Dominican church, three niches of Maravić were taken to the bottom of the church, and the altars of St. Mary Magdalene, Holy Cross and St. Dominic were placed on the northern wall. The altars of St. Paul and St. Nicholas were placed in the chapels next to the main altar, and they were the only ones that retained their original position from the beginning of the 16th century. In the same period the organ was repaired, and the altarpiece was widened. New niches for the mysteries of the Rosary were placed above the entrance doors of the choir. The church was opened after this thorough repair on October 6, 1883, when Bishop Mato Vodopić dedicated the main altar and the new altar of St. Vincent Ferrer.⁴⁵

37 ADS, Troškovi 1747., 1., "In N.D. B.M.V., et B.D. Novembre 1747.
Piedi per fare la finistra nuova nella capella di S. Vincenzo.
Per un mezzo cupello di terazzo-----p.3.
Per la polvere di marmo-----p.20.
Per giornate due, e mezzo al Muratore, e un Manovale---
-p.1. 38.
Per lastre di vetro 45-----p.1. 30
Per varii Ferrami di detta finestra ----p.2. 13.
Per Piombo, Legname, Fattura della vetriate, e Fattura della
Cassa, e telari à Pietro Stulli-----p.5. 20."

38 ADS, Troškovi 1747., 1'.
39 ADS, Troškovi 1747., 2'.
40 ADS, Troškovi 1747., 4.
41 ADS, Troškovi 1747., 5'.
42 ADS, Troškovi 1747., 6'.
43 ADS, Troškovi 1747., 8'.
44 ADS, Troškovi 1747., 19.
45 ADS, R., 36-IV-17, 121-123; ADS, R., 36-IV.12., *Sepolcri*.

37 ADS, Troškovi 1747., 1., "In N.D. B.M.V., et B.D. Novembre 1747.
Piedi per fare la finistra nuova nella capella di S. Vincenzo.
Per un mezzo cupello di terazzo-----p.3.
Per la polvere di marmo-----p.20.
Per giornate due, e mezzo al Muratore, e un Manovale---
-p.1. 38.
Per lastre di vetro 45-----p.1. 30
Per varii Ferrami di detta finestra ----p.2. 13.
Per Piombo, Legname, Fattura della vetriate, e Fattura della
Cassa, e telari à Pietro Stulli-----p.5. 20."

38 ADS, Troškovi 1747., 1'.
39 ADS, Troškovi 1747., 2'.
40 ADS, Troškovi 1747., 4.
41 ADS, Troškovi 1747., 5'.
42 ADS, Troškovi 1747., 6'.
43 ADS, Troškovi 1747., 8'.
44 ADS, Troškovi 1747., 19.
45 ADS, R., 36-IV-17, 121-123; ADS, R., 36-IV.12., *Sepolcri*.

Oltar sv. Dominika

U biti jedini oltar u dominikanskoj crkvi koji nije promijenio mjesto je oltar sv. Dominika. U djelu Serafina Marije Crijevića *Viginti supra centum Sanctorum, Beatorum, ac Venerabilim Fratrum Ordinis Praedicatorum Chronologico ordine digestae Imagines*⁴⁶ na stranici 5 je prikaz bl. Manesa Guzmána. U stvari, radi se o nacrtu današnjeg oltara sv. Dominika u samostanskoj crkvi. U sredini nacrta doslikan je u tehnici tempere lik dominikanskog blaženika. Ovdje se svakako radi o najstarijem sačuvanom nacrtu jednoga baroknog oltara u Dubrovniku, nastalom oko 1700. godine, kada je oltar i podignut. Danas se na oltaru čuva oltarna pala sv. Dominika koju je naslikao Vlaho Bukovac. U stvari, oltar sv. Dominika poslužio je kao predložak za novi neobarokni oltar posvećen Gospi od Rozarija. Likovni predložak oltara sv. Dominika Serafinu Crijeviću poslužio je kao ilustracija za njegov rukopis, a na taj je način najstariji nacrt oltara u Dubrovniku ostao sačuvan. Na osnovi sačuvanoga realiziranog oltara zamjetna je dosljednost izvedbe, ali i očita nedorečenost skulptura anđela na zabatu oltara koji su izvedeni od drva, a ne od mramora. Očito je kako nije došlo do izvedbe mramorne plastike uslijed nedostatka materijalnih sredstava, ali je ona nadomještena skromnijom drvenom plastikom. Mramorni oltar iz crkve Gospe od Rozarija o kojemu je već dosad bilo riječi vremenski mu je blizak, a radi se očito o radu stranog majstora koji nije ostavio šireg traga na kulturnoj baštini dubrovačkog kraja. Ova dva oltara, sv. Dominika i Gospe od Rozarija, mogli bi se povezati uz mletački altaristički krug, makar se isprva moglo pomisliti na ankoni-tanski likovni krug, jer su brojni Dubrovčani imali svoje posjede i palače u tom gradu, poput obitelji Bosdari, Pucić, Gradić i mnogih drugih. Radi se o oltaru koji prema svojim likovnim karakteristikama ne pripada napuljskom ili genovljanskom likovnom krugu, a može se vezati uz odlike tadašnje mletačke alatrističke produkcije. Hipotetski ga pripisujemo mletačkom likovnom krugu. Serafin Marija Crijević (Dubrovnik, 4. 10. 1686. – Dubrovnik, 24. 6.

Altar of St. Dominic

The only altar which did not change place in the Dominican church was the altar of St. Dominic. In the work by Serafin Marija Crijević *Viginti supra centum Sanctorum, Beatorum, ac Venerabilim Fratrum Ordinis Praedicatorum Chronologico ordine digestae Imagines*, on the fifth page is a depiction of Blessed Mannes Guzman.⁴⁶ Actually this is a sketch of the present-day altar of St. Dominic in the monastery church. In the middle of the sketch a figure of the beatified Dominican was added later in the tempera technique. This is definitely the oldest preserved sketch of a Baroque altar in Dubrovnik, made around 1700, at the time when the altar was erected as well. Presently altarpiece of St. Dominic by the painter Vlaho Bukovac is kept on the altar. As a matter of fact, the altar of St. Dominic was used as a model for the new neo-Baroque altar dedicated to Our Lady of Rosary. Serafin Crijević used the sketch of the altar of St. Dominic as an illustration for his manuscript, consequently preserving the oldest sketch of the altar in Dubrovnik. On the basis of the preserved altar we can notice consistency of production, but also the imperfections of the angel sculptures on the altar pediment are evident, as they were made of wood instead of marble. Evidently, marble was not used due to poor financial situation but instead a more modest wooden variant of sculptures was made. Marble altar from the church of Our Lady of Rosary, which has already been mentioned, is close in terms of chronology. Evidently, this was a work of a foreign master who left no significant trace on the cultural heritage of the Dubrovnik region. These two altars (of St. Dominic and Our Lady of Rosary) could be associated with the Venetian circle of altar production, although Ancona, as an artistic centre, might have also been taken into consideration, especially because many Ragusans had their estates and palaces there, such as the families of Bosdari, Pucić, Gradić and many other. According to its visual characteristics, this altar does not belong to the either Neapolitan or Genoese artistic circles, but it can be associated

46 ADS, R., 36-VI-7, 5. (25 x 32 cm). Natpis na predeli glasi: "B. Mannes Gusmanus B.P. Dominici sanquine pietate, ac Fidei zelo Germanus Frater/ Unus ex primus, quos SS. P. ad. Nigendam. Evavangelij messem, misit in Gallias/ Obiit vir Apostolicus exeunte Sept. Mense circa annum 1230." U visini zabata retabla s jedne i druge strane je natpis pisan crvenom tintom, a koji glasi: "B. Mannes Gusmanus". Iznad zabatnog medaljona s grbom dominikanskog reda upisan je broj 5.

46 ADS, R., 36-VI-7, 5. (25 x 32 cm). The inscription on the predella reads: "B. Mannes Gusmanus B.P. Dominici sanquine pietate, ac Fidei zelo Germanus Frater/ Unus ex primus, quos SS. P. ad. Nigendam. Evavangelij messem, misit in Gallias/ Obiit vir Apostolicus exeunte Sept. Mense circa annum 1230." At the height of the retable gable on both sides is an inscription written in red ink reading "B. Mannes Gusmanus". Number 5 was written above the gable medalion with the coat of arms of the Dominican order.

1759.) među svojim netiskanim rukopisima ostavio je i djelo *Iconotheca illustrium fratrum Congregationis Ragusinae sacri Ordinis Praedicatorum*, u kojem je sam doslikao neke likove koje nije mogao pronaći. Upravo lik blaženog Mannesa Gusmana, a kojeg je kanonizirao papa Grgur XVI. 1834., zanimljiv je po tome što je doslikan na likovnom predlošku jedinoga sačuvanog oltara u dominikanskoj crkvi u Dubrovniku na svom izvornom mjestu. Nastanak oltara trebalo bi vezati uz obnovu unutrašnjosti samostanske crkve tijekom prve polovice 18. stoljeća.

Na kraju možemo zaključiti da je crkveni inventar dominikanske crkve u Dubrovniku dijelio istu tešku sudbinu Dubrovačke dominikanske provincije, a ponajviše politički potres nestanka s političke scene Dubrovačke Republike i nazočnost okupacijske vojske u samostanu tijekom duljeg vremena. Tijekom francuske okupacije i kasnijega austrijskog razdoblja iz samostana su nestala i bila uništena brojna umjetnička djela. Mučna obnova tijekom 19. stoljeća u stiješnjim ekonomskim mogućnostima rezultirala je ogoljelim izgledom samostanske crkve uz sve pokušaje interveniranja domaćih umjetnika.

with the Venetian altar production of the period and hypothetically attributed to this artistic circle. Serafin Marija Crijević (Dubrovnik, October 4, 1686 – Dubrovnik June, 24, 1759) left among his unpublished manuscripts the work *Iconotheca illustrium fratrum Congregationis Ragusinae sacri Ordinis Praedicatorum* in which he additionally painted some figures which he could not find. Figure of Blessed Mannes Guzman, who was canonized by Pope Gregory XVI in 1834, is interesting because a depiction of his was added on the model of the only preserved altar in the Dominican church in Dubrovnik at the place where he was originally positioned. Formation of the altar should be related to renewal of the interior of the monastery church during the first half of the 18th century.

Finally we can say that the church inventory of the Dominican church in Dubrovnik shared the misfortune of the Dominican province in Dubrovnik, primarily due to the political turmoil caused by the disappearance of the Republic of Dubrovnik from the political scene and the presence of the occupation army in the monastery over a longer period. During the French occupation and the later Austrian period many works of art disappeared from the monastery or were destroyed. Difficult renewal during the 19th century in limited economic possibilities resulted in bare appearance of the monastery church, regardless of all attempts of the local artists.

BIBLIOGRAFIJA / BIBLIOGRAPHY

Popis skraćenica / Abbreviations

- ADB – Arhiv Dubrovačke biskupije, Dubrovnik (Archives of the Diocese of Dubrovnik)
 ADS – Arhiv dubrovačkog dominikanskog samostana, Dubrovnik (Archives of the Dominican monastery in Dubrovnik)
 ADS, Troškovi 1747 – Arhiv dubrovačkog dominikanskog samostana, Dubrovnik, Troškovi i rashodi prigodom svetkovine sv. Vincenca Fererija od god. 1747. (Archives of the Dominican monastery in Dubrovnik, Costs and expenses of the festivity of St. Vincent Ferrer from the year 1747)
 DAD – Državni arhiv u Dubrovniku, Dubrovnik. (State Archives in Dubrovnik)
 OPD – Okružno poglavarstvo Dubrovnik (District Authorities Dubrovnik)

Popis arhivskih izvora / List of archival sources

- Vatikanski tajni arhiv, *Congregatio Concilii, Visitatio-nes Apostolicae*, 21, (*Ragusina 1573/74*), p. 332v., Apostolska vizitacija dubrovačke nadbiskupije god. 1573./4.
 ADB, Ser. II, pod ser. II, kut. 59.
 ADS, 21, *Knjiga samostanske blagajne (1706. – 1805.)*, 33.
 ADS, R., 36-VI-7, 5.
 ADS, R., 36-IV-17, 121-123
 ADS, R., 36-IV-12., *Sepolcri*
 ADS, Troškovi 1747
 DAD, X.1, T.N., 70, 153'-154'
 DAD, OPD, god. 1819., pozicija V.10703., *Copia autentica dello Stato dimostrativo le spese inoctarate per i ristauo della Chiesa e d'un lato del Convento di S. Domenico di Ragusa conforme ai Registri del medesimo dai 6. Novembre 1814. fin ai 16. Febraro 1816. IV.*

Popis literature / References

- I. BACH 1970 – Ivan Bach, Mač dubrovačkog kneza, dar Matije Korvina, *Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji*, 18, Split, 1970, 61-73.
 L. BERITIĆ 1955 – Lukša Beritić, *Utvrđenja grada Dubrovnika*, Dubrovnik, 1955.
Dominikanci u Hrvatskoj 2011 – *Dominikanci u Hrvatskoj*, katalog izložbe, Zagreb, 2011.
 A. ĐURĐEVIĆ 1864 – Agostino Giurgevich, *Memorie Cronologico-Storiche delle Chiese e Conventi della Ragusina Congregazione di San Domenico Dall'Anno 1750. in poi Del padre Bacciliere fra Agostino Giurgevich Dello Stesso Ordine parte prima 1864*, rukopis / manuscript, Knjižnica dominikanskog samostana, 36-IV-17.
 I. FISKOVIĆ 2011 – Igor Fisković, Dominikanski spomenici starijeg doba u jadranskoj Hrvatskoj, u: *Dominikanci u Hrvatskoj*, katalog izložbe, Zagreb, 2011, 54-117.
 G. GAMULIN 1955 – Grga Gamulin, Tizianov poliptih u katedrali u Dubrovniku, *Zbornik Instituta za historijske nauke u Zadru*, I, Zadar, 1955, 93-115.
 G. GAMULIN 1956 – Grga Gamulin, Due dipinti ignoti o poco conosciuti, *Arte veneta*, X, Venezia, 1956, 65-70.
 G. GAMULIN 1957 – Grga Gamulin, Un quadro di Tiziano troppo dimenticato, *Commentari*, 1, Roma, 1957, 33-38.
 G. GELCICH 1884 – Giuseppe Gelcich, *Dello sviluppo civile di Ragusa*, Dubrovnik, 1884.
 LJ. KARAMAN 1953 – Ljubo Karaman, O staroj slikarskoj školi u Dubrovniku, *Anali Historijskog instituta u Dubrovniku*, 2, Dubrovnik, 1953, 101-123.
 S. KRASIĆ 1998 – Stjepan Krasić, Djela likovne umjetnosti u Dominikanskom samostanu u Dubrovniku u XV. i XVI. stoljeću, *Dubrovnik*, n. s., 9/2-3, Dubrovnik, 1998, 233-262.
 S. KRASIĆ 2002 – Stjepan Krasić, *Dominikanski samostan u Dubrovniku*, Dubrovnik, 2002.
 N. LONZA 2009 – Nella Lonza, *Kazalište vlasti, ceremonijal i državni blagdani Dubrovačke republike u 17. i 18. stoljeću*, Zagreb: HAZU, 2009.
 V. B. LUPIS 2002 – Vinicije B. Lupis, Arhitekt Lorenzo Vitelleschi i njegovo vrijeme, u: *Povijesne i statističke bilješke o Dubrovačkom okrugu, prikupio okružni inženjer Lorenzo Vitelleschi, Dubrovnik, 1827*, Dubrovnik, 2002, 5-51.
 V. B. LUPIS 2003 – Vinicije B. Lupis, Prilozi poznavanju drvene skulpture Boke kotorske, *Dubrovnik*, n. s., 14/3-4, 2003, 120-150.
 V. B. LUPIS 2006 – Vinicije B. Lupis, O sakralnoj baštini uoči pada Republike i u prvim desetljećima 19. st. u Dubrovniku i okolici, *Peristil*, 49, Zagreb, 2006, 107-128.
 V. B. LUPIS 2008 – Vinicije B. Lupis, Odnos biskupa Marka Kalogjera prema kulturi, umjetnosti i politici, u: *Biskup Marko Kalogjera o 120. obljetnici smrti*, sv. 1, ur. V. B. Lupis, Blato, 2008, 120-136.
 V. B. LUPIS 2009 – Vinicije B. Lupis, Kosta Strajnić i oltar navještenja u dubrovačkoj prvostolnici, u: *Strajnićev zbornik, zbornik radova povodom 120. godišnjice rođenja i 30. godišnjice smrti Koste Strajnića*, ur. I. Viđen, Dubrovnik: Matica Hrvatska – Ogranak Dubrovnik, 2009, 175-182.
 V. B. LUPIS 2009a – Vinicije B. Lupis, Novi doprinosi altaristici na Korčuli i Pelješcu tijekom 18. i 19. stoljeća, u: *Sic ars deprenditur arte. Zbornik u čast Vladimira Markovića*, ur. S. Cvetic – M. Pelc – D. Premerl, Zagreb: Institut za povijest umjetnosti, 2009, 345-361.
 V. B. LUPIS 2013 – Vinicije B. Lupis, *Baštinske teme Boke Kotorske*, Dubrovnik: Institut društvenih znanosti Ivo Pilar Područni centar Dubrovnik, 2013.

- P. MARKOVIĆ 2011 – Predrag Marković, Dubrovnik, samostan sv. Dominika, u: *Dominkanci u Hrvatskoj*, katalog izložbe, Zagreb, 2011, 288-294.
- A. MATANIĆ, 1965 – Atanazije Matanić, Apostolska vizitacija dubrovačke nadbiskupije god. 1573./4. prema spisima sačuvanim u tajnome vatikanskom arhivu, u: *Mandičev zbornik sv. VIII*, ur. I. Vitezić – B. Pandžić – A. Matanić, Rim: Hrvatski povijesni institut u Rimu, 1965, 193-209.
- P. MEDAČ, 2008 – Pavao Medač, *Blaženi Gracija iz Mula*, Kotor, 2008.
- H. MIHANOVIĆ-SALOPEK – V. B. LUPIS 2010 – Hrvojka Mihanović-Salopek – Vinicije B. Lupis, *Željezni duh: prinos Jakete Palmotića Dionorića hrvatskoj književnoj baštini*, Dubrovnik: Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, Područni centar Dubrovnik, 2010.
- M. A. PAVONE 2015 – Mario Alberto Pavone, Tragovi napuljskog slikarstva u Hrvatskoj (XVI. – XVIII. st.), u: *Sveto i profano slikarstvo talijanskog baroka u Hrvatskoj*, R. Tomić, Zagreb: Galerija Klovičevi dvori, 2015, 61-82.
- I. PRIJATELJ PAVIČIĆ – L. ČORALIĆ 2004 – Ivana Prijatelj Pavičić – Lovorka Čoralić, Prilog poznavanju dvaju oltara u bolskoj dominikanskoj samostanskoj crkvi, *Radovi Instituta za povijest umjetnosti*, 28, Zagreb, 2004, 146-161.
- K. PRIJATELJ 1951 – Kruno Prijatelj, Prilozi slikarstvu XV. – XVII. st. u Dubrovniku, *Historijski zbornik*, 4, Zagreb, 1951, 173-192.
- K. PRIJATELJ 1989 – Kruno Prijatelj, *Studije o umjetnicima u Dalmaciji*, sv. V, Zagreb: Društvo povjesničara umjetnosti Hrvatske, 1989.
- S. RAZZI 1903 – F. Serafino Razzi O.P., *La Storia di Ragusa*, Dubrovnik, 1903.
- S. RAZZI 2011 – Serafino Razzi, *Povijest Dubrovnika*, Dubrovnik: Matica hrvatska – Ogranak Dubrovnik, 2011.
- Restauriranje Tizianove slike... 2008 – Restauriranje Tizianove slike iz crkve sv. Dominika u Dubrovniku*, ur. V. BRALIĆ, Zagreb: Hrvatski restauratorski zavod, 2008.
- S. RUDIĆ 2006 – Srđan Rudić, Reip(ublicae) Ragusi(nae) eiusq(ue) optimum insignia, zbornik znamenja dubrovačkih porodica, *Istorijski časopis*, 53, Beograd, 2006, 173-194.
- S. SKURLA 1876 – Stefano Skurla, *Ragusa. Ceni storici*, Zagreb, 1876.
- R. TOMIĆ 2011 – Radoslav Tomić, Slikarstvo i skulptura u dominikanskim crkvama Dalmacije od 16. do 19. stoljeća, u: *Dominkanci u Hrvatskoj*, katalog izložbe, Zagreb, 2011, 130-160.
- R. TOMIĆ 2011a – Radoslav Tomić, Slikarstvo/37, u: *Dominkanci u Hrvatskoj*, katalog izložbe, Zagreb, 2011, 362-363.
- D. TULIĆ 2010 – Damir Tulić, Marginalije uz altarističku radionicu Girolama Picca, *Godišnjak grada Korčule*, 13, 2010, 93-98.
- M. J. ZUCKER 1992 – Mark J. Zucker, Problems in Dominican Iconography: The Case of St. Vincent Ferrer, *Artibus et Historiae*, 25(13), 1992, 181-193.

SL. 1. Detalj freske s prikazom anđela iz stare dominikanske knjižnice u zapadnom krilu tijekom istražnih radova 2010. godine (snimio: V. B. Lupis)

FIG. 1. Fresco detail depicting an angel from the old Dominican monastery library in the western wing during the research works in 2010 (photo: V. B. Lupis)

SL. 2. Glavni oltar iz crkve sv. Nikole u Čilipima (izvorno u dubrovačkoj dominikanskoj crkvi) (snimio: V. B. Lupis)

FIG. 2. The main altar of the church of St. Nicholas in Čilipi (originally in the Dominican church in Dubrovnik) (photo: V. B. Lupis)

Sl. 3. Oltar Pomoćnice Kršćana u crkvi Bl. Gracije na Mulu (izvorno oltar sv. Dominika iz dubrovačke dominikanske crkve) (snimio: V. B. Lupis)

FIG. 3. Altar of Mary Help of Christians in the church of Blessed Gratia in Mulo (originally altar of St. Dominic from the Dominican church in Dubrovnik) (photo: V. B. Lupis)

FIG. 4. Archive of the Dominican monastery in Dubrovnik, Serafin Marija Crijević *Viginti supra centum Sanctorum, Beatorum,, ac Venerabilim Fratrum Ordinis Praedicatorum Chronologico ordine digestae Imagines*, p. 5, depiction of Blessed Mannes Guzman (sketch for the altar of St. Dominic) (photo: V. B. Lupis)

SL. 4. Arhiv dominikanskog samostana u Dubrovniku, Serafin Marija Crijević *Viginti supra centum Sanctorum, Beatorum,, ac Venerabilim Fratrum Ordinis Praedicatorum Chronologico ordine digestae Imagines*, str. 5, prikaz bl. Manesa Guzmana (likovni predložak za oltar sv. Dominika) (snimio: V. B. Lupis)

SL. 5. Neobarokni oltar Gospe od Rozarija u dubrovačkoj dominikanskoj crkvi, nastao je u Bilinićevoj radionici u Splitu, nadomjestivši manji barokni oltar sv. Vinka Fererskog (snimio: V. B. Lupis)

FIG. 5. Neo-Baroque altar of Our Lady of Rosary in the Dominican church in Dubrovnik, made in the Bilinić's workshop in Split, as a replacement for a smaller Baroque altar of St. Vincent Ferrer (photo: V. B. Lupis)

Sl. 6. Barokni oltar sv. Dominika u dubrovačkoj dominikanskoj crkvi (snimio: V. B. Lupis)

FIG. 6. Baroque altar of St. Dominic in the Dominican church in Dubrovnik (photo: V. B. Lupis)